

دایره تحصیلات تکمیلی

رساله سطح ۳

رشته تفسیر و علوم قرآنی

موضوع:

راههای مبارزه با منکرات اجتماعی از دیدگاه قرآن

استاد راهنما: جناب آقای محققیان

نگارنده: شهره هدیه لو

شماره تحصیلی: ۱۳۸۹۲۱۱۰۷۴

سال تحصیلی: ۹۶-۹۷

چکیده:

جامعه ای که از امنیت جانی، مالی، منزلتی، عاطفی و ارزشی برخوردار باشد، جامعه ای سالم است. بنابراین انحرافات اجتماعی با توجه به این معیارها به پنج دسته کلی قابل تقسیم است که هر یک شامل اقسام مختلفی می شود. مهمترین هدف ادیان، تربیت و هدایت انسان در ابعاد مختلف مادی و معنوی، فردی و اجتماعی است. قرآن کریم برای مبارزه با منکرات اجتماعی توسط اشخاص و حکومت‌های اسلامی دستورات و راهنمایی هایی دارد که در این نوشتار به ابعاد مختلفی از آن و راههای پیشگیری و برون رفت آنها پرداخته شده است؛ از آن جمله اینکه هر شخص خودش به آموختن دانش ها، دوری از خرافات، انجام مناسک اسلامی و امر به معروف و نهی از منکر در زمینه مبارزه فردی بپردازد. در زمینه وظایف حکومت ها نیز به تقویت باورهای اعتقادی مردم، اصلاح معیشت مردم، اجرای حدود اسلامی و ... اشاره شده است. به نحو اجمال منکرات و مفساد اجتماعی و راههای پیشگیری و مبارزه با آنها از منظر قرآن کریم و همچنین آثار و پیامدهای آنان مورد تحلیل و تبیین قرار گرفته است. این تحقیق از سه فصل تشکیل شده است: فصل اول: مفاهیم مقدماتی؛ فصل دوم: راههای مبارزه اشخاص با منکرات اجتماعی از منظر قرآن ؛ فصل سوم: راههای مبارزه حکومت‌های اسلامی با منکرات اجتماعی از منظر قرآن.

فهرست مطالب

مقدمه:..... ۶

فصل اول: مباحث مقدماتی..... ۸

گفتار اول : کلیات..... ۹

نظن مسأله تحقیقی..... ۹

ضرورت و اهداف تحقیقی..... ۱۰

پیشینه تحقیقی..... ۱۲

سؤالات تحقیقی..... ۱۳

روش تحقیقی..... ۱۴

گفتار دوم : مفهوم شناسی..... ۱۵

۱- منکر..... ۱۵

الف - منکر در لغت..... ۱۵

ب- منکر در اصطلاح..... ۱۶

۲- اجتماع..... ۱۶

الف - اجتماع در لغت..... ۱۶

ب- اجتماع در اصطلاح..... ۱۷

۳- منکر اجتماعی..... ۱۷

۴- واژگان مرتبط با منکر و گناه..... ۱۷

خلاصه: ۲۰

فصل دوم: راههای مبارزه اشخاص با منکرات اجتماعی از منظر قرآن ۲۱

گفتار اول: مبارزه با منکرات اجتماعی خود ۲۲

۱- اهتمام به علم و دانش ۲۲

۲- نهادن تدبیر و تفکر در عقای ۲۷

۳- آزاد اندیشی ۳۰

۴- پرهیز از خرافه گرایی ۳۲

ریشه ها و عوامل خرافه گرایی از نظر قرآن ۳۵

الف) ظن و گمان ۳۵

ب) جهل و نادانی ۳۷

ج) تقلیدهای کورکورانه و پهلوی از روش و سنت گذشتگان ۳۸

د) باور به چیزی بدون برهان ۴۰

۵- انجام مناسک اسلامی ۴۱

الف- نماز ۴۲

ب- ازدواج ۴۷

ج- محبت اهل بیت (ع) ۴۸

گفتار دوم: مبارزه با منکرات اجتماعی دیگران ۴۹

۱- تقویت روحی نوع دوستی و همدلی ۴۹

۵۱	اصول علمی و عملی همدلی.....
۵۱	الف - اصول علمی.....
۵۳	ب: اصول عملی.....
۶۰	ثمرات اجتماعی همدلی و هم‌زیانی.....
۶۰	الف: اصلاح امور جامعه.....
۶۱	ب- اصلاح نفس و تغییر در جامعه.....
۶۲	ج- ایجاد مسئولیت‌پذیری و مبارزه با تحریف.....
۶۴	۲- امر به معروف و نهی از منکر.....
۶۶	الف- شریعه عملی.....
۶۷	ب- احترام به شخصیت افراد.....
۶۸	ج- نرم‌خویی و محبت.....
۶۹	د- تشویق به ارزشها.....
۷۱	ه- ایجاد فضای امر و نهی.....
۷۱	و- برخورد عملی با مرتکبان منکر.....
۷۴	خلاصه:.....
۷۵	فصل سوم: راههای مبارزه حکومت‌های اسلامی با منکرات اجتماعی از منظر قرآن
۷۶	گفتار اول: تقویت باورهای اعتقادی مردم.....
۷۷	۱- تعالیم اعتقادات.....

- ۲- حفاظت و صیانت از محتوای دین..... ۸۰
- ۳- ایجاد زمینه برای رونق دینداری..... ۸۱
- ۴- احیای سنت و پاسداری از دستورات و احکام شرعی..... ۸۲
- گفتار دوم : رفع تبعیض..... ۸۲**
- گفتار سوم : اصلاح معیشت مردم..... ۸۶**
- گفتار چهارم : الگوسازی و فرهنگ سازی..... ۸۹**
- راههای فرهنگ سازی..... ۸۹
- الف: خودسازی..... ۸۹
- ب- دیگر سازی..... ۹۰
- گفتار پنجم : اجرای حدود اسلامی..... ۹۳**
- خوار شدن بزهکار..... ۹۵
- اجرای عدالت..... ۹۶
- اصلاح بزهکار..... ۹۸
- حفظ نظم و امریّت عمومی..... ۹۹
- عبرت‌گیری عمومی و خصوصی..... ۱۰۱
- تشفی خاطر بزه‌دیده..... ۱۰۲
- تطه‌ی و رهایی بزهکار از کفر اخروی..... ۱۰۲
- حفظ نهاد خانواده، عفت عمومی و ارزش‌های اخلاقی..... ۱۰۳

- ۱۰۴.....حفظ عقل و جلوگیری از شیوع رفتارهای حیوانی در جامعه
- ۱۰۵.....حفظ اموال و مالکیت
- ۱۰۶.....افزایش رزق و روزی
- ۱۰۸.....خلاصه:
- ۱۰۹.....**جمع بندی و نتیجه گیری**
- ۱۱۲.....**فهرست منابع (کتابنامه)**